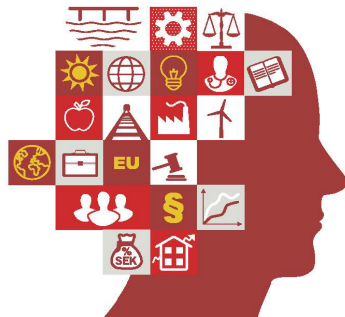

När Sverige säljer

— en ESO-rapport om ekonomiska
effekter av utländska företagsuppköp

RAPPORT TILL
Expertgruppen för
Studier i Offentlig ekonomi
2025:5

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR
FI 2007:03

Tjänar Sverige på utländskt ägda företag?

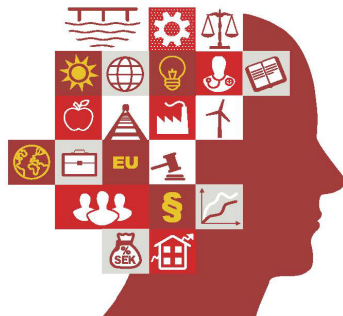
Fredrik Heyman

Fredrik Sjöholm

2025-09-04

När Sverige säljer

— en ESO-rapport om ekonomiska
effekter av utländska företagsuppköp

RAPPORT TILL
Expertgruppen för
Studier i Offentlig ekonomi
2025:5

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR
FI 2007:03

Program

13:00 Inledning

13:05 Presentation av rapporten När Sverige säljer

Fredrik Heyman och Fredrik Sjöholm

13:30 Kommentar

Jonas Hallberg och Oscar Almén

13:50 Panelsamtal och frågor

Fredrik Sjöholm, Jonas Hallberg, Oscar Almén, Sven-Olov Daunfeldt och
Elinor Odeberg

14:30 Seminariet slut

När Sverige säljer – en ESO-rapport om ekonomiska effekter av utländska företagsuppköp

Fredrik Heyman och Fredrik Sjöholm

Presentation 2025-09-04

Bakgrund

- Utländska uppköp är vanliga och berör en stor del av svenskt näringsliv.
- Frågan har blivit allt mer laddad: geopolitik/säkerhet, konkurrenskraft och välfärd.

Syftet med rapporten:

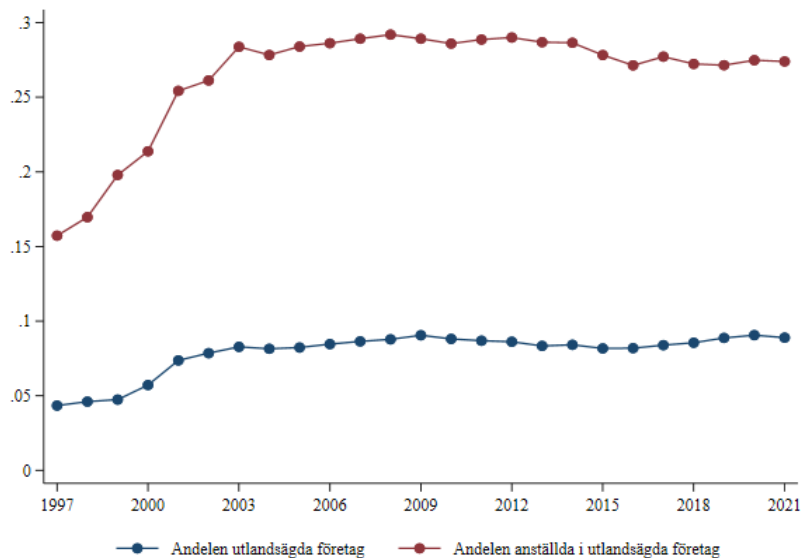
- undersöka de ekonomiska effekterna av utländska företagsuppköp på svenska företag och svensk ekonomi
- bidra med policyförslag så att Sverige kan dra nytta av utländska investeringar samtidigt som nationella intressen skyddas

Vår empiriska analys

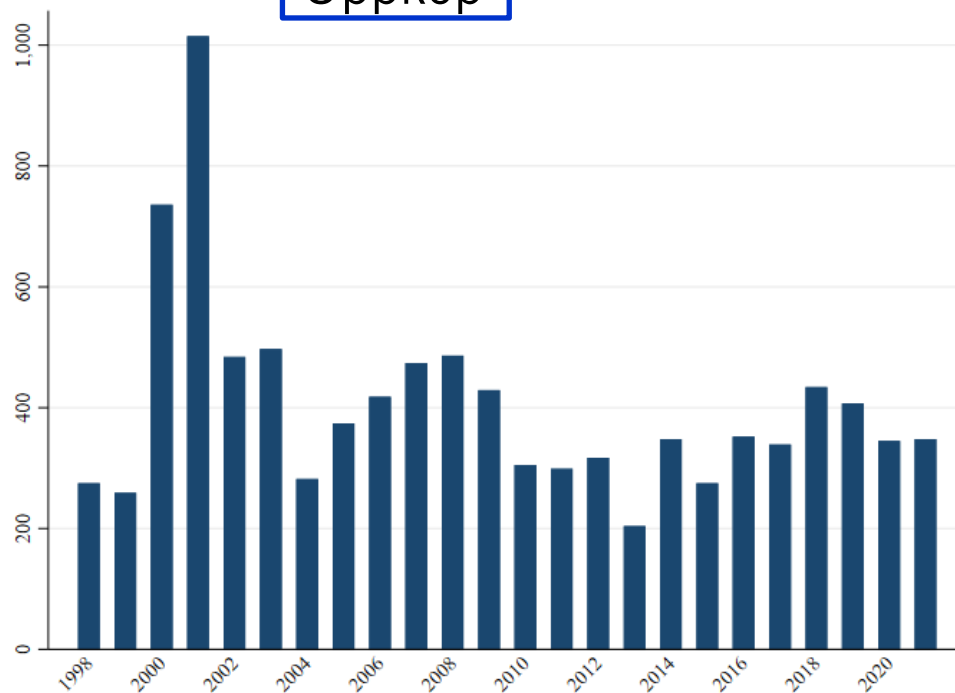
- Beskrivning av utvecklingen av utlandsägande och utländska uppköp i Sverige under de senaste 25 åren
- Vad utmärker svenska företag som blir uppköpta och hur utvecklas dessa företag efter att de blir uppköpta?
- Analysera olika utfall och skillnader (industri, region, företagstyp,...)
- Skillnader mellan olika ägarländer
- Analys baserad på detaljerad data från SCB (1997-2021). Sammanfogade data på företag, arbetsställen och individer

Utlandsägda företag är en betydande del av svenskt näringsliv

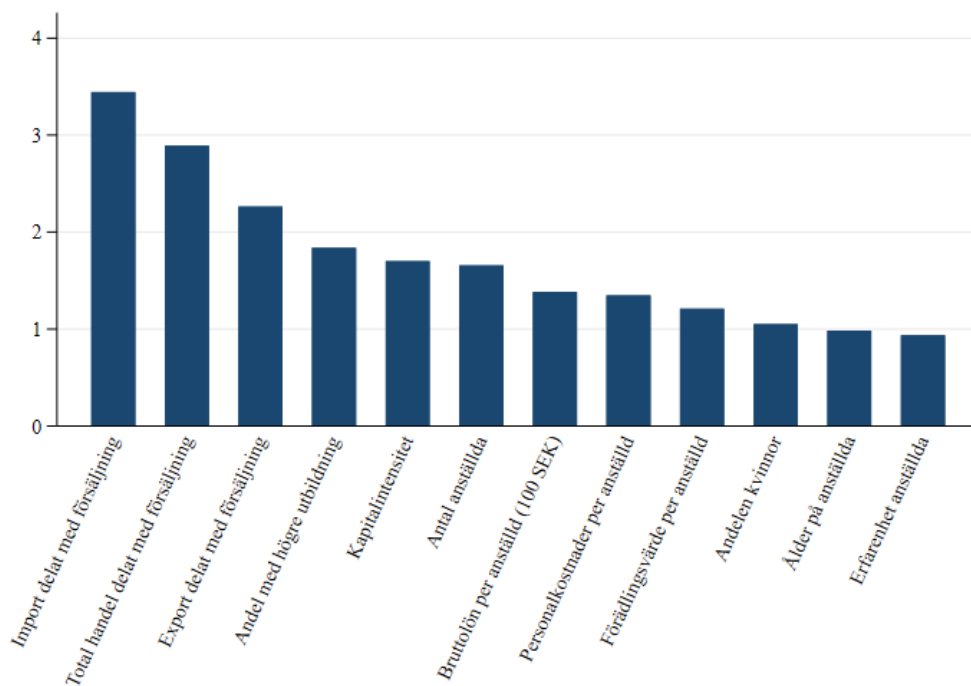
Ägande

Uppköp

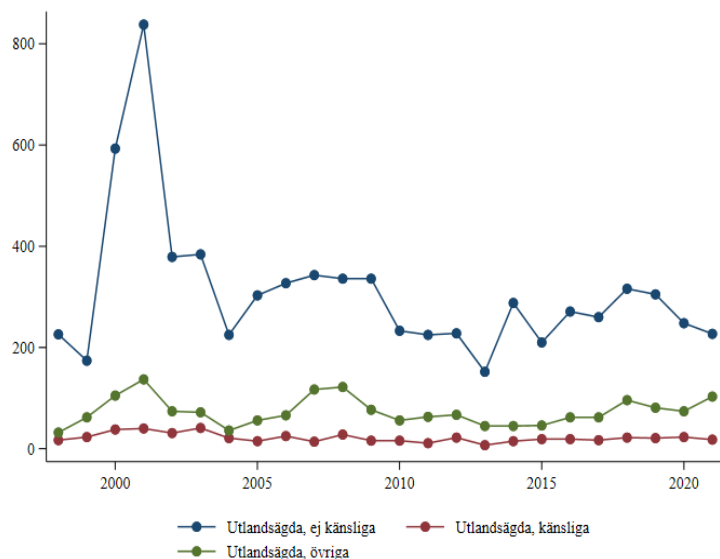
Uppköpta företag (och utländska företag generellt) är annorlunda

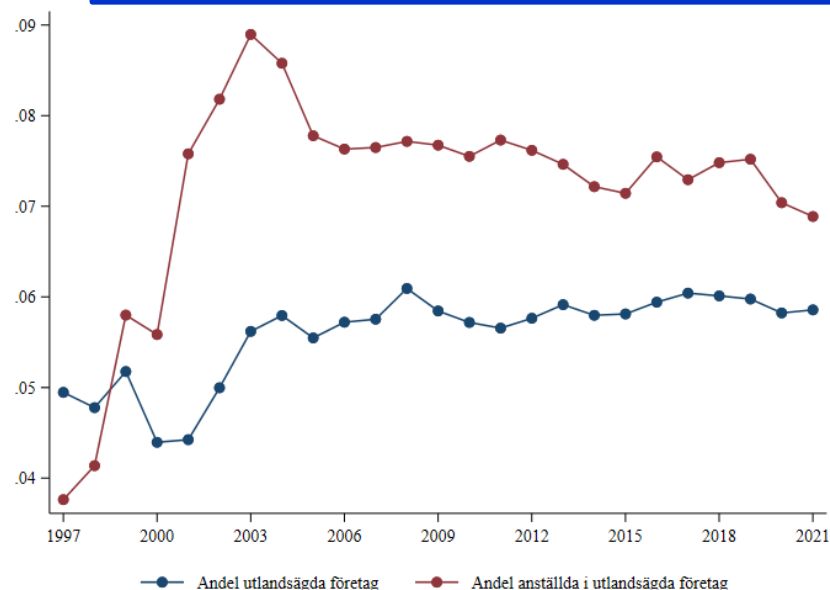
- Vilka företag köps upp?
- **Stora skillnader** mellan utländska och inhemska företag
- Uppköpta företag skiljer sig åt markant mot icke uppköpta inhemska företag
- Även skillnader utifrån region, bransch och företagsstorlek

Ägande och uppköp i känsliga branscher

Uppköp

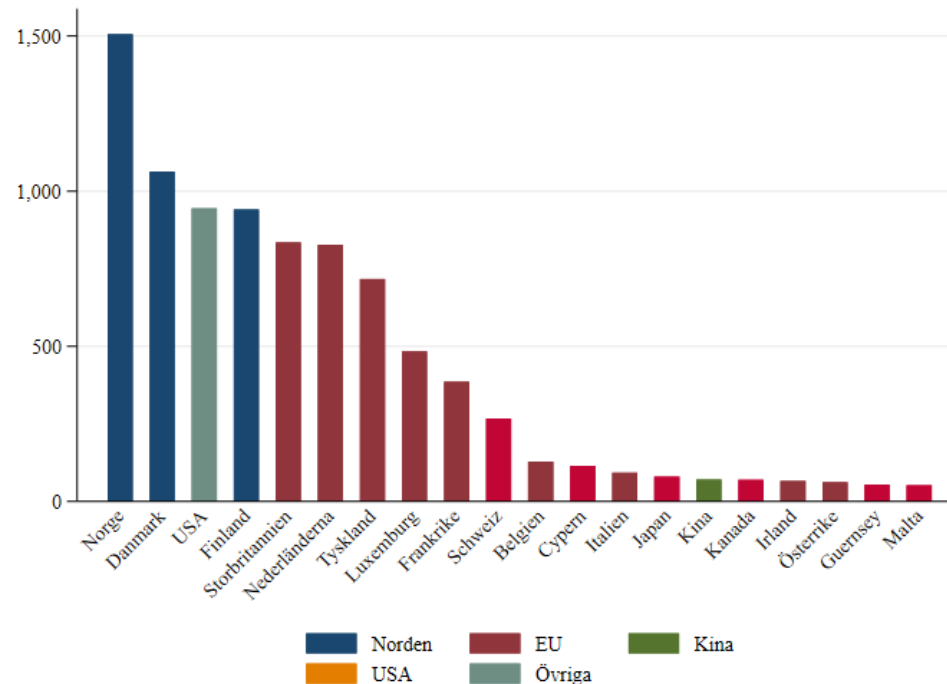

Ägande (andel av utlandsägda)

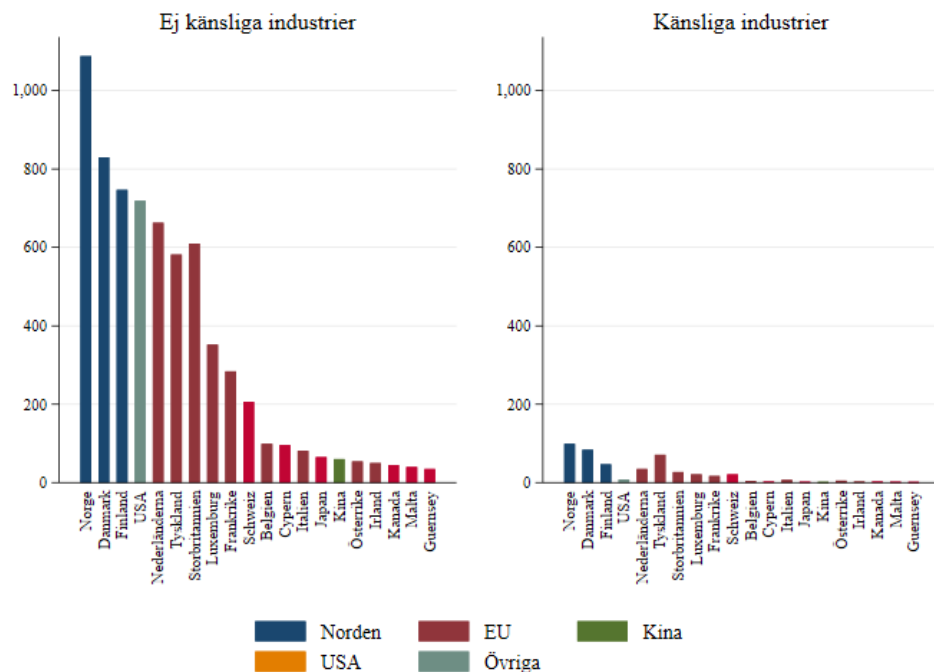
- Debatt kring känsliga verksamheter och utländsk ägande i många länder
- Uppköp i känsliga branscher är få (<5% av alla uppköp/år)
- Utländska företag i känsliga branscher $\approx 5-6\%$ av alla utlandsägda företag

Från vilka länder köps svenska företag?

- Norden, EU och USA dominerar
- Få uppköp från Kina

Uppköpsländer och känsliga branscher

- Är det "känsliga" länder som köper företag i känsliga branscher?
- Bland känsliga branscher dominerar våra grannländer (Norge, Danmark, Finland).
- Väldigt få känsliga uppköp från "känsliga länder"
- Hur tolka Nederländerna och Luxemburg?

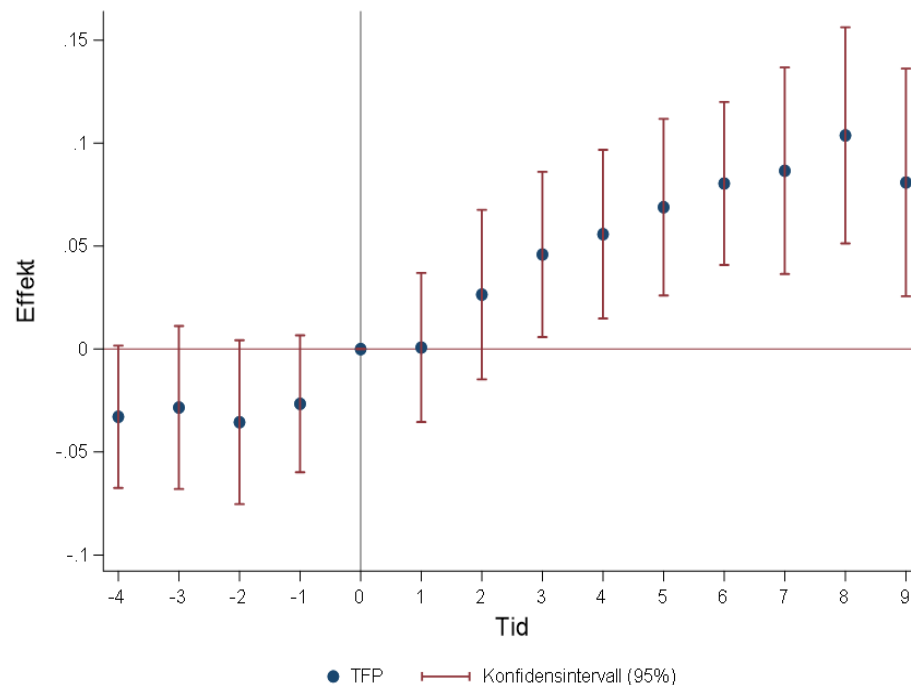
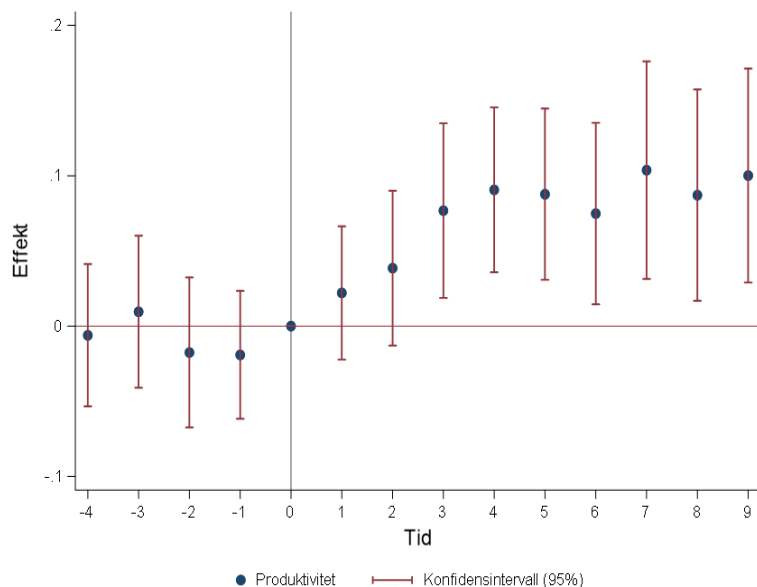
Samband och kausalitet

Uppköp är inte slumpmässiga

=> enkel före-efter-jämförelse kan bli missvisande.

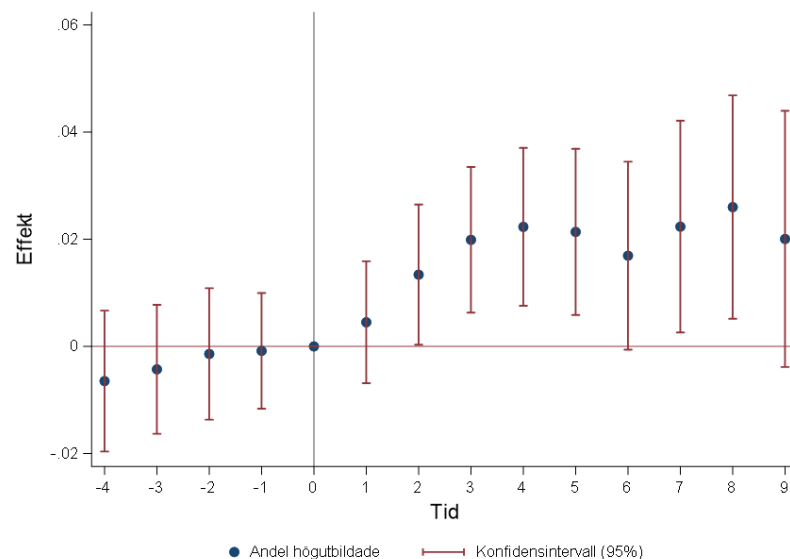
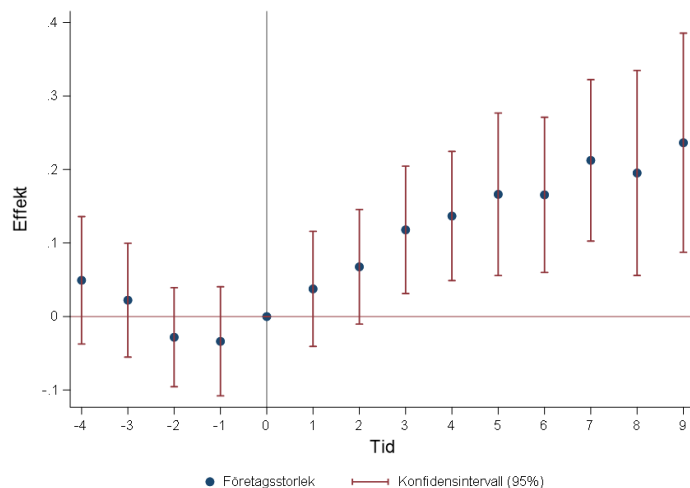
- Ekonometrisk analys: vi följer uppköpta företag över tid och jämför med liknande, ej uppköpta (kausala effekter)
- Utfall vi analyserar: produktivitet (va/L), TFP, risk för nedläggningar, sysselsättning, humankapital, handel (export och import),...

Produktivitet

- Arbetsproduktiviteten – effekten blir signifikant från år 3 och stabiliseras kring 7–10 %.
- TFP (total faktorproduktivitet) ökar gradvis ($\approx 7\%$ efter ~ 9 år) → i linje med teknologiska/organisatoriska förbättringar (kapitalintensiteten förändras t.ex. inte).
- "Parallella trender" före uppköp → resultaten kan tolkas kausalt.

Sysselsättning och humankapital

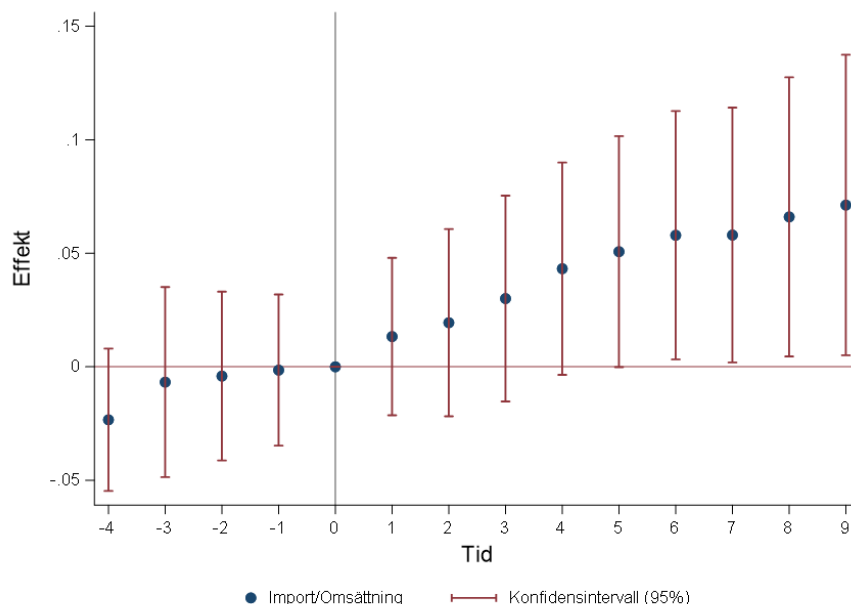
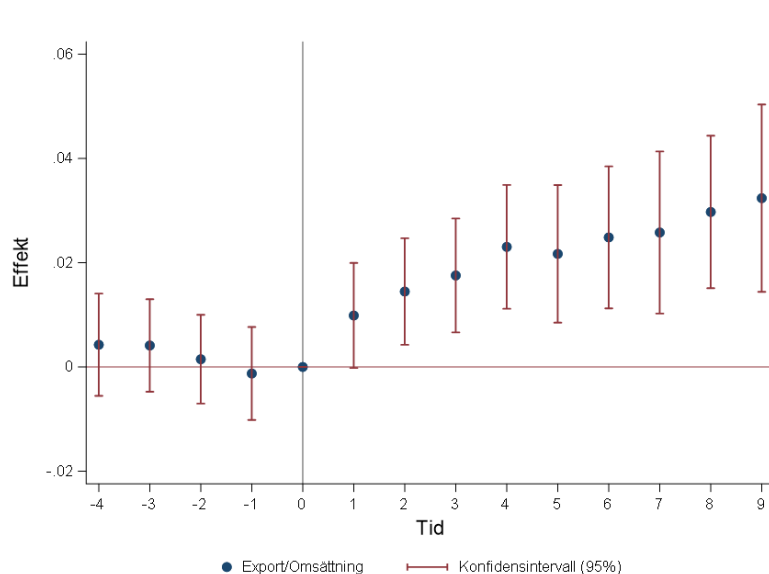
Beror den ökade produktiviteten på nedskärningar av personal?

- **Nej:** antalet anställda efter uppköp ($\approx +10-15\%$ efter ~ 5 år).
- **Möjlig mekanism:** Produktivare företag expanderar och integreras i koncernens marknader och leverantörsnät.
- **Humankapitalet uppgraderas:** andelen högutbildade stiger några år efter uppköpet.
- **Implikation:** produktivitetslyftet drivs av tillväxt och uppgradering – inte av personalminskningar.

Skillnader mellan länder: produktivitet och sysselsättning

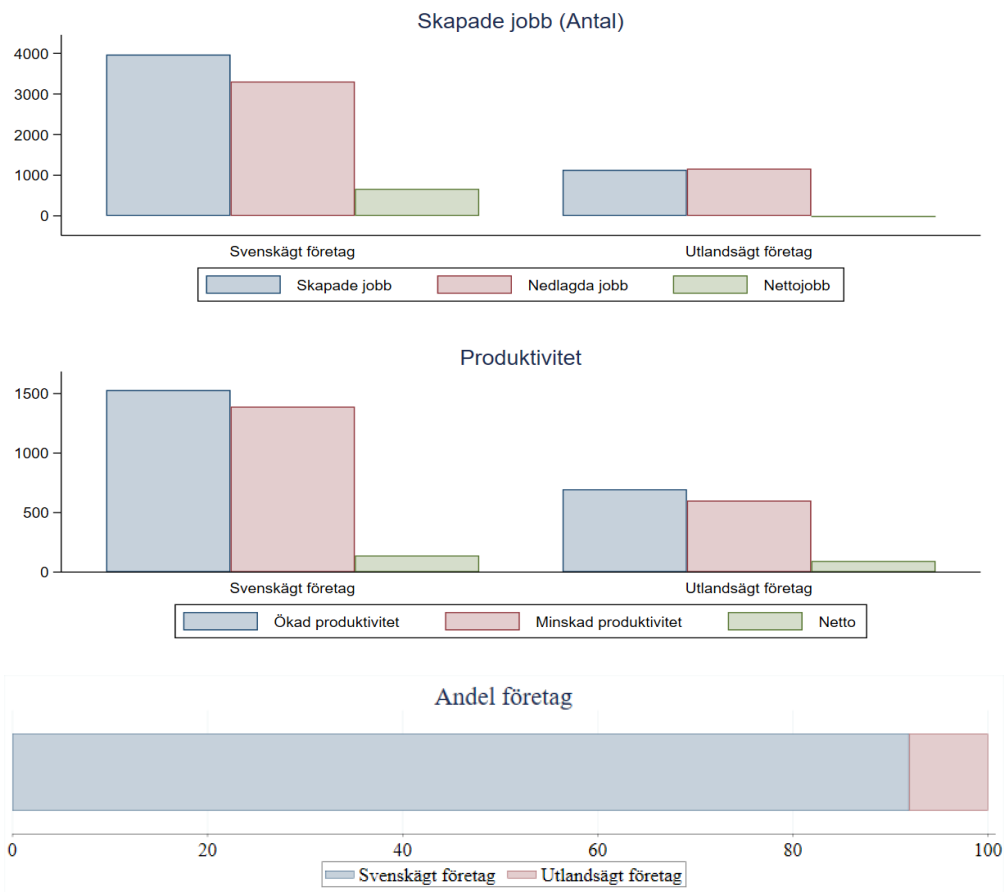
- Effekterna varierar med ägarland – starkare för avancerade och närliggande ekonomier
- Produktivitet: tydlig ökning i genomsnitt; **starkast vid uppköp från USA och EU-15**; svag/ingen för flera andra
- Sysselsättning: nettoökning i genomsnitt; tydligast där ägaren är Norden, Storbritannien eller EU-15

Export och import

- Ökad utrikeshandel efter uppköpen, gäller främst export (bas för expansion av handel och globala värdekedjor)
- Importen stiger också (bättre tillgång till insatsvaror och koncernnätverk)
- Exporten skiftar delvis mot ägarens hemland (tillgång till säljkanaler)
- Starkare handelseffekt när ägarlandet är geografiskt/ekonomiskt nära

Utländska företags betydelse

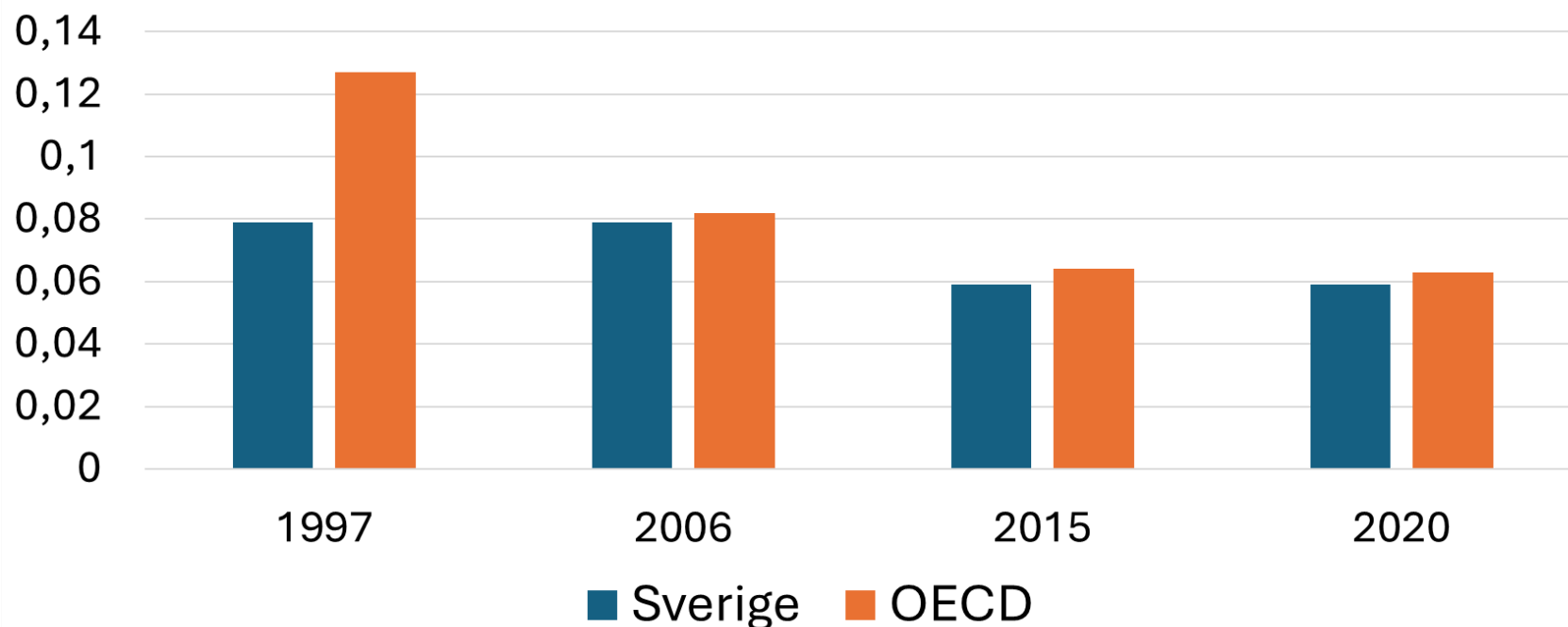

- Omfattande jobb- och produktivetsdynamik i svensk ekonomi.
- Utifrån en ny dekomponeringsmetod finner vi att utländska företag:
 - står för **upp till 40% av produktivitetstillväxten** trots att de står för färre än 10% av alla företag
 - **inte nämnvärt påverkar total sysselsättning**

Ytterligare resultat

- Uppköp av lokala företag
- Patent
- Kapitalintensitet
- Tillverkning/tjänstesektorn
- Företagsstorlek
- ...

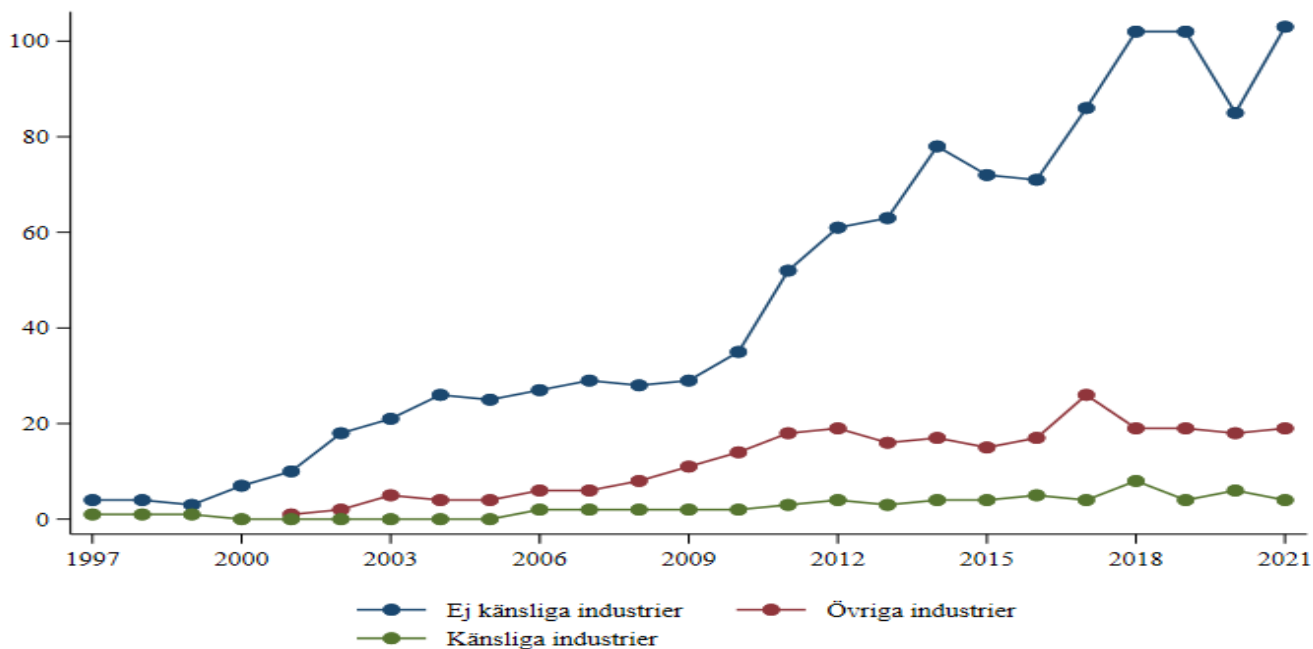
Svenska hinder för utländska företag är betydande

Hinderna ökar

- **I princip alla investeringar ska anmälas till ISP**
 - Gäller hela EU men mer rigoröst i Sverige
 - Även rent svenska investeringar
 - ISP beslutar om eventuell granskning och kan stoppa investeringar
- **Kostnader**
 - Offentliga kostnader för granskning
 - Privata kostnader för administration
 - Minskad tillväxt om det leder till minskade utländska investeringar

Antal kinesiska företag i Sverige

Förslag

- Se över inhemska hinder
- Arbeta för att samtliga sektorer ska ingå i EU:s inre marknad
- Snävare definition av vilka investeringar som ska granskas av ISP

Hur attraherar vi utländska investeringar?

- Ett gott näringslivsklimat
- Gynnar såväl inhemska som utländska företag
 - Kompetens
 - Skatter
 - Infrastruktur

Tack!

Författarna nås på:

fredrik.heyman@ifn.se

fredrik.sjoholm@ifn.se